

บทที่ ๔

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๔.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหาร สถานศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาคำตอบเกี่ยวกับความเป็นมา และการบริหาร สถานศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้นำมาสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

๔.๑.๑ ความเป็นมาของโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง พบว่า โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง แห่งนี้ เป็นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามภารกิจของวัดในพระพุทธศาสนา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ตั้งอยู่ที่วัดพระพุทธรบาทเขากระโดง เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๑๓ บ้านน้ำซับ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐ จำนวนเนื้อที่ประมาณ ๕๑ ไร่ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งตามใบอนุญาต เลขที่ บร ๑๐๐๑ / ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้านความจำเป็นในการจัดตั้ง โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดงได้จัดตั้งขึ้นมา เพื่อสนองตอบคำปรารภของคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อสนองตอบภารกิจของวัดในพระพุทธศาสนา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อสนองตอบนโยบายรัฐ และคณะสงฆ์ด้านการดำเนินงานโรงเรียนวิถิพุทธ เพื่อผลิตผู้จบมัธยมศึกษาส่งต่อให้มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อให้เป็นสถานที่ฝึกสอนของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ เพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษาดูงานโรงเรียนวิถิพุทธของหน่วยงานทั่วไป ด้านแนวทางในการดำเนินการของโรงเรียน ได้กำหนดไว้ในตราสารของโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ หลักสูตร เป้าหมาย นโยบาย และกลยุทธ์หลักของโรงเรียน ด้านพัฒนาการของโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง ตั้งแต่ก่อนได้รับอนุญาตให้จัดตั้ง โรงเรียนก็ได้จัดดำเนินการเตรียมความพร้อมในหลายด้าน และเมื่อโรงเรียนได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเรียบร้อยแล้วก็ได้ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนทำให้โรงเรียนมีพัฒนาการที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งทางด้านระบบบริหาร ด้านอาคารและสถานที่ ด้านสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ด้านอุปกรณ์การศึกษา ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและสวัสดิการ และ ด้านบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง จนถึงปัจจุบันโรงเรียนสามารถสร้างชื่อเสียงและได้รับความไว้วางใจจาก

ชุมชนเป็นอย่างดี เห็นได้จากในแต่ละปีการศึกษาผู้ปกครองได้ส่ง นักเรียน ให้เข้ามาเรียนกับทางโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น

๔.๑.๒ การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขา พบว่า โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการโดยนำเอาหลักไตรสิกขามาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของสถานศึกษาตามกำหนดไว้ การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาที่โรงเรียนได้ดำเนินการอยู่ สรุปได้ ๓ ประเด็นหลักดังนี้

๔.๑.๒.๑ ขั้นตอนการบริหารสถานศึกษา คือ เตรียมสิ่ง ๒ ประการต่อไปนี้

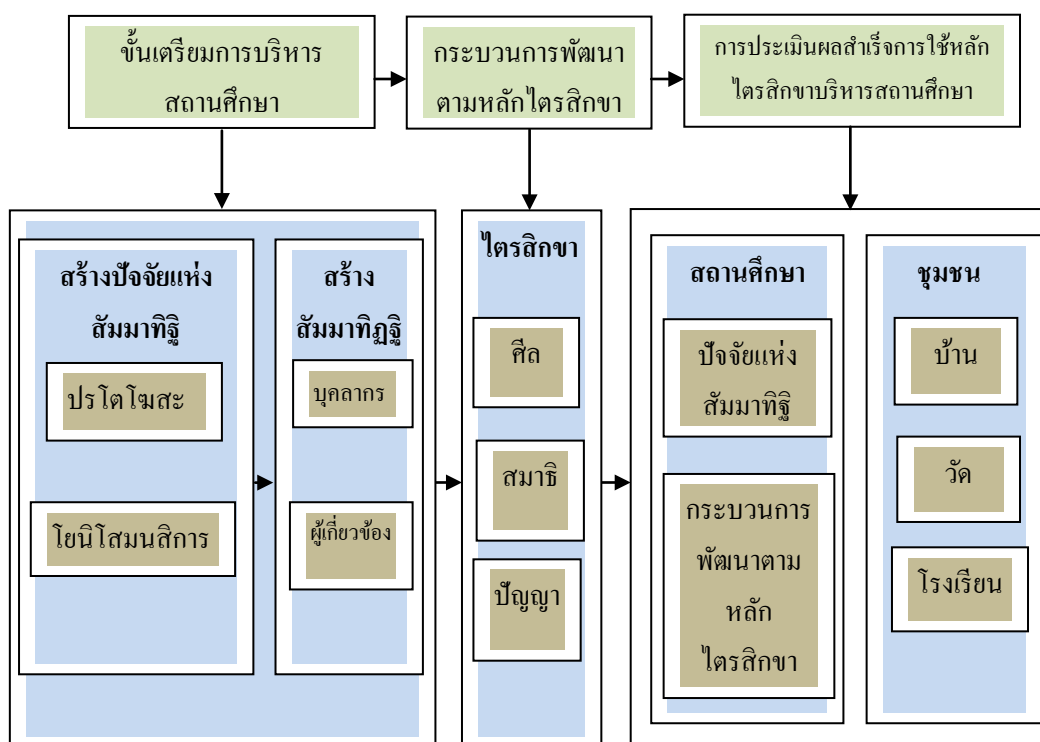
๑) สร้างปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ หลักการนำรูปแบบไตรสิกขาไปใช้ในการบริหาร สถานศึกษานั้นในเบื้องต้นจะต้องสร้างปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ ๒ ประการก่อน ดังนี้ (๑) ปรโตโมสะ คือ องค์ประกอบฝ่ายภายนอก เป็นปัจจัยทางสังคม เรียกว่า ง่าย ๆ ว่า วิธีการแห่งศรัทธา ซึ่งในที่นี้ได้แก่ ทรัพยากรทางการบริหารทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านบุคลากร ด้านระบบบริหาร และ หลักสูตรสถานศึกษา ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ด้านอุปกรณ์การศึกษา และด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและสวัสดิการ เป็นต้น ให้มีความพร้อมที่จะใช้การได้อย่างเต็มศักยภาพในทุกด้าน (๒) โยนิโสมนสิการ คือ องค์ประกอบฝ่ายภายใน เป็น ปัจจัยภายในตัวบุคคล เรียกว่า ง่าย ๆ ว่า วิธีการแห่งปัญญา ๒) สร้างสัมมาทิฐิ คือ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นกับบุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทุกฝ่าย ซึ่งในที่นี้ได้แก่ การทำความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานในทุกขั้นตอนอย่างถูกต้องจนเกิดเป็นสัมมาทิฐิก่อนแล้ว จึงเข้าสู่กระบวนการพัฒนาตามหลักไตรสิกขา ต่อไป ด้านปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิที่โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง ได้มีการดำเนินการ อยู่อย่างเป็นรูปธรรมมีดังนี้ คือ ด้านบุคลากร ด้านระบบบริหารและหลักสูตรสถานศึกษา ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ด้านอุปกรณ์การศึกษา และด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและสวัสดิการ

๔.๑.๒.๒ กระบวนการพัฒนาตามหลักไตรสิกขา คือ การนำเอาปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ อันเป็นทรัพยากรทางการบริหารมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ด้านกระบวนการพัฒนาตามหลักไตรสิกขา ที่โรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง ได้มีการดำเนินการ อยู่อย่างเป็นรูปธรรมมีดังนี้ คือ ด้านการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักไตรสิกขา ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ที่เป็นกัลยาณมิตร และด้านกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน

๔.๑.๒.๓ การประเมินผลสำเร็จการใช้หลักไตรสิกขาบริหารสถานศึกษา คือ การประเมินผลการใช้หลักไตรสิกขาบริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งที่บอกให้เราทราบว่าการทำงานในช่วงที่ผ่านมาได้ทำให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ในนโยบายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนในแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด ดังนั้น การบริหาร สถานศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของ

โรงเรียนวัดพระพุทธรูปเขากระโดง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ค้นพบในงานวิจัยนี้ สามารถแสดงให้เห็นการดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ ๔.๑ แสดงแผนภูมิการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขา

สรุปการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขา มีส่วนประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) ขั้นเตรียมการ บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การเตรียมสิ่ง ๒ ประการต่อไปนี้ (๑) สร้างปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ คือ สร้างทรัพยากรทางการบริหารทุก ๆ ด้าน ให้เกิดขึ้นก่อน (๒) สร้างสัมมาทิฐิ คือ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นกับบุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทุกฝ่าย ก่อนที่เข้าสู่กระบวนการพัฒนาตามหลักไตรสิกขา ๒) กระบวนการพัฒนาตามหลักไตรสิกขา คือ การเรียนการสอนโดยใช้ไตรสิกขา การสร้างบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ที่เป็นกัลยาณมิตร มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๓) การประเมินผลการใช้หลักไตรสิกขาบริหาร สถานศึกษา เพื่อศึกษาผลสำเร็จที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา และศึกษาผลสำเร็จที่เกิดขึ้นกับชุมชนไปด้วยพร้อมกัน

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยเรื่อง การบริหารการศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

๔.๒.๑ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

๔.๒.๑.๑ ข้อค้นพบที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้เพื่อตอบปัญหาวิจัยในข้อที่ว่า ความเป็นมาของโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นอย่างไร และการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของโรงเรียนวัดพระพุทธรบาทเขากระโดง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นอย่างไร ดังนั้นหากพบข้อปัญหาดังที่กล่าวมาแล้วนี้ ก็สามารถนำข้อค้นพบที่ได้ให้คำตอบไว้แล้วในงานวิจัยนี้ไปตอบปัญหาดังกล่าวนี้ได้

๔.๒.๑.๒ ข้อค้นพบที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้ เป็นการนำเอาหลักไตรสิกขาไปใช้ปฏิบัติในการบริหาร สถานศึกษาจริง และผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมปฏิบัติการและสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในสถานการณ์จริงทุก ๆ ขั้นตอน ดังนั้น ผู้ที่จะนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ควรได้ศึกษา และทำความเข้าใจในหลักแนวคิดแต่ละประเด็นที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในงานวิจัยนี้ให้ถ่องแท้ก่อน ว่าหลักแนวคิดพื้นฐานคืออะไร มีเป้าหมายอย่างไร วิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหลักแนวคิดนี้ทำได้อย่างไร เมื่อได้ศึกษาและทำความเข้าใจในหลักแนวคิด เป้าหมาย วิธีการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหลักแนวคิดนี้อย่างชัดเจนแล้วจึงควรนำผลการวิจัยไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ต่อไป

๔.๒.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๔.๒.๒.๑ ควรมีการศึกษาพุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน

๔.๒.๒.๒ ควรมีการวิจัยการบริหารการองค์กรโดยใช้หลักไตรสิกขาในกรณีอื่น ๆ อีก

๔.๒.๒ .๓ ควรมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ การบริหารองค์กรโดยใช้หลักไตรสิกขากับศาสตร์สมัยใหม่ในกรณีอื่น ๆ อีก